

Overweging 22^e zondag door het jaar

De profeet Jeremia heeft het niet gemakkelijk gehad met zijn roeping. Het boek Jeremia bevat een aantal passages die een inkijk geven in zijn gemoedsgesteldheid. Daarin valt te lezen dat hij soms grote moeite had om gevolg te geven aan zijn roeping. Zijn boodschap was geen prettige. Hij riep het volk op om zich te schikken in de overheersing van Babylon. Dat ging in tegen de politiek van de koningen van Jeruzalem die zich juist tegen Babylon verzetten. Het gevolg van hun politiek was dat Jeruzalem in 597 voor Christus door Babylon verwoest werd en dat de elite van het volk werd gedeporteerd. Het verschil van inzicht met de politieke leiders heeft Jeremia veel ellende opgeleverd: gevangenschap, neergelaten in een put, stokslagen. In het boek Jeremia kunnen we lezen dat hij soms wilde dat hij nooit geboren was of dat hij de woestijn in wilde vluchten. God heeft hem teleurgesteld. Hij is een drooggevalle beek. Maar tegelijk kan hij het niet laten zijn roeping te volgen.

De tekst die we vandaag lezen, is een getuigenis van de innerlijke worsteling van Jeremia. Hij voelt zich als een jong meisje dat wordt verleid. Sommige uitleggers zeggen zelfs dat je moet verstaan dat hij zich door God misleid voelt. Hij is niet sterk genoeg om zich tegen God te verzetten. Hij kan niet tegen God op. Zijn roeping brengt hem schande en vernedering. De gedachte om er maar mee op te houden en niet langer profeet te zijn is niet ver weg. De ellende die zijn roeping met zich mee brengt is gewoon te groot.

Maar er is ook een andere kant. Er brandt een vuur in zijn hart. Dat vuur maakt deel uit van zijn diepste innerlijk. Het is het merg in zijn botten. Het is een onblusbaar vuur. Het is een innerlijk moeten dat hem drijft en dat hij niet van zich kan afzetten. Zijn innerlijke bewogenheid om het volk tot God te brengen is geworteld in de frustratie van God zelf. God is zwaar teleurgesteld vanwege de afval van het volk, vanwege de onbeantwoorde liefde. De woede van God en de dreiging met de ondergang is enkel verklaarbaar vanuit de frustratie om een onbeantwoorde liefde. Dat verbindt Jeremia met God. Dat doet hem gehoor geven aan zijn roeping, welke ellende dat ook met zich meebrengt. Hij ijvert om de liefde van de mensen voor God. Hij zal daarom dragen wat hij tegenkomt. Zijn motivatie ligt in zijn verbondenheid met God: een God die liefde uitstraalt, maar geen liefde ontvangt.

De tekst uit het evangelie volgens Matteüs is de eerste lijdensaankondiging. Jezus moet naar Jeruzalem gaan en daar zal hij veel lijden van de oudsten, de hogepriesters en de schriftgeleerden. Hij zal daar op een afschuwelijke manier worden vermoord. Veel mensen hebben moeite met het woord 'moeten' in deze tekst. Hoe kan God je gebieden om een weg te gaan die naar je eigen ondergang leidt. Dat mag je echt niet van iemand vragen. Het is moreel niet te rechtvaardigen om van iemand te vragen dat hij zijn eigen vernietiging tegemoet gaat.

Het lijkt mij dat de innerlijke worsteling van Jeremia en de keuzes die hij maakt een ander licht werpen op het woord 'moeten'. Het is geen van buiten opgelegd gebod. Het 'moeten' waarover Jezus spreekt is een innerlijk moeten, dat geworteld is in het 'ja' zeggen tegen zijn roeping. Ook Jezus heeft met zijn roeping geworsteld. Ook hij heeft tegenstand ondervonden en niet geweten hoe daarmee om te aan. Het verhaal over de laatste avond van zijn leven, hoe hij gebeden heeft: 'Laat deze beker aan mij voorbij

gaan', is daar het duidelijkste bewijs van. Maar ook Jezus kiest vanuit zijn innerlijke gedrevenheid en vanuit zijn verbondenheid met God voor het volgen van zijn roeping, ongeacht wat de toekomst brengen zal. 'Maar niet wat ik wil, maar wat U wilt,' is het vervolg van zijn gebed.

Er bestaat een liedje dat soms in de kerken wordt gezongen. De tekst gaat als volgt: 'Kome wat komen moet, maar laat het om jou zijn, dat wij het uithouden, en niet om niemand.' Er zijn mensen die fundamenteel willen leven vanuit de liefde, wat die liefde verder ook brengt. De toekomst willen ze ontvangen, met alles wat in die toekomst aanwezig is. Natuurlijk willen ze graag goedheid en geluk, maar als het moet dragen ze ook de ellende, het lijden, de spot en de vernedering. Want de liefde is het vuur in hun hart en het merg in hun botten. Het is een heilig moeten, omdat de menselijke ik-gerichtheid is omgevormd tot zelfgave. Die omvorming gebeurt niet vanzelf. Het is een levenslange worsteling. Jeremia weet ervan. Maar die omvorming om aan jezelf voorbij te zien omwille van de liefde tot God en de liefde voor je medemensen, is mogelijk als je contact houdt met het vuur dat in je brandt als je verbonden blijft met de liefde die zelf hebt ontvangen en die je door kunt geven aan anderen. Die liefde is immers de bron van waarachtig leven.

Pater Huub Welzen, o.carm.